

szkoła Podstawowa nr 1
im. Mikołaja Kopernika

41-106 Siemianowice Śląskie ul. Niepodległości 47

PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY SZKOŁY

2023-2027

*W szkole przyjaznej
uczniowi
chcemy kształtować
człowieka ciekawego
świata, twórczego
i odpowiedzialnego.*

Spis treści

I	Preambuła	2
II	Wstęp	5
III	Diagnoza problemów i potrzeb	9
IV	Wizja i misja szkoły	12
V	Model absolwenta	14
VI	Cel wychowania i powinności wychowawcze	17
VII	Ceremoniał i tradycje	19
VIII	Strategia wychowawczo – profilaktyczna szkoły	20
IX	Tryb postępowania w sytuacjach trudnych	24
X	Zasady ewaluacji	27
XI	Podstawy prawne	28

I. PREAMBUŁA

Nadrzędny przepis art. 48 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej określa, że rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnym przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.

System oświaty określa wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny. Oznacza to, że proces wychowania dzieci stanowi dla każdej szkoły bardzo ważną sferę działalności, z zastrzeżeniem, że szkoła może jedynie wspomagać rodzinę, nie ją zastępować.

Zgodnie z art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo Oświatowe: „Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży”.

Jednym z ważnych zadań każdej szkoły jest prowadzenie działań mających na celu oddziaływanie na osobowość młodego człowieka, budowanie pożądanых postaw i systemu wartości.

Efekt wychowawczy osiągnąć można realizując powyższe zadania, przy spójnym oddziaływaniu nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły oraz rodziców uczniów.

Obok zadań wychowawczych i profilaktycznych nauczyciele wykonują również działania opiekuńcze odpowiednio do istniejących potrzeb.

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki oświatowej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności musi uwzględniać wolę rodziców, ale także i państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji. W realizowanym procesie dydaktyczno-wychowawczym szkoła podejmuje działania związane z miejscami ważnymi dla pamięci narodowej, formami upamiętniania postaci i wydarzeń z przeszłości, najważniejszymi świętami narodowymi i symbolami państwowymi.

W swojej działalności szkoła musi uwzględniać podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa w danym roku szkolnym. W roku szkolnym 2023/2024 nasza działalność powinna być nakierowana na:

1. Kontynuację działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia rodziny.
6. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
7. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.

8. Podstawa programowa określa, że nauczyciel w swojej pracy wychowawczej, wspierając obowiązki rodziców, powinien zmierzać do tego, aby uczniowie w szkole znajdowali środowisko do rozwoju osobowego. System oświaty zapewnia wychowanie, jako wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej (aksjologicznej) i społecznej. Wychowanie musi być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.

Celem edukacji wczesnoszkolnej jest wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Proces wychowania i kształcenia prowadzony w klasach I–III szkoły podstawowej umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. Edukacja na tym etapie jest ukierunkowana na zaspokojenie naturalnych potrzeb rozwojowych ucznia. Szkoła respektuje podmiotowość ucznia w procesie budowania indywidualnej wiedzy oraz przechodzenia z wieku dziecięcego do okresu dorastania. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na II etapie edukacyjnym.

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej w klasach IV–VIII ma na celu:

1. wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
2. wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
3. formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
4. rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
5. rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
6. ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
7. rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
8. wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;

9. wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
 10. wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
 11. kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
 12. zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
-
13. ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

II. WSTĘP

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły przeznaczony jest dla uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli Szkoły Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Siemianowicach Śląskich. Obejmuje również współpracę ze środowiskiem lokalnym i instytucjami.

Praca edukacyjno-wychowawcza w szkole koncentruje się na stworzeniu warunków prawidłowego rozwoju, edukacji i wychowania. Szkolny zestaw programów nauczania oraz program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzą spójną całość i uwzględniają wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela.

Wśród **wartości i postaw**, które określa podstawa programowa i które stanowią istotę proponowanych w ramach Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły działań należą:

WARTOŚCI:

- honor,
- godność,
- sprawiedliwość,
- obowiązkowość,
- przyjaźń,
- życzliwość,
- umiar,
- poświęcenie,
- pomoc,
- zadośćuczynienie,

- przepraszenie,
- uznanie,
- wdzięczność,
- ofiarność,
- współpraca,
- solidarność,
- altruizm,
- patriotyzm i szacunek dla tradycji.

POSTAWY:

- postawa obywatelska, patriotyczna i społeczna,
- postawa ciekawości, szacunku i otwartości wobec innych ludzi,
- postawa otwarta wobec świata i innych ludzi,
- postawa aktywności w życiu społecznym,
- postawa odpowiedzialności za zbiorowość,
- postawa prozdrowotna,
- postawa szacunku dla środowiska przyrodniczego.

Wymiar funkcjonowania każdego obecnego ucznia szkoły w dalszych etapach edukacji i dorosłym życiu zależy zarówno od odpowiedniego doboru treści wychowawczych określonych w Programie, jak i od zaangażowania wszystkich realizatorów procesu wychowawczego. Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły integruje uczniów, rodziców i nauczycieli.

Praca edukacyjno-wychowawcza prowadzona jest przez kadrę nauczycielską, posiadającą dodatkowe specjalistyczne kwalifikacje w zakresie pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Celem pracy wychowawczej w naszej szkole jest dbanie o rozwój indywidualny każdego dziecka oraz kształtowanie jego umiejętności społecznych. Chcemy, aby nasi uczniowie stawali się ludźmi wrażliwymi na potrzeby innych, odpowiedzialnymi, tolerancyjnymi i samodzielnymi. Zależy nam jednocześnie na tym, aby przygotowanie młodych ludzi do przyszłego, dorosłego życia odbywało się we właściwej, spokojnej i przyjaznej atmosferze. Staramy się opierać nasze relacje na wzajemnej akceptacji i zrozumieniu. Młody człowiek może uczyć się tu tolerancji, wyrozumiałości i odpowiedzialności za drugą osobę. Szkoła jest optymalnym miejscem uczącym przyjmowania odpowiedzialności nie tylko za siebie, lecz również za drugiego człowieka.

Chcemy, aby uczniowie czuli się dobrze zarówno z nami - nauczycielami, jak i ze swoimi rówieśnikami, z którymi spędzają czas na zajęciach lekcyjnych oraz na dodatkowych zajęciach, które realizowane są popołudniami w naszej szkole już od wielu lat. Oferta edukacyjna jest w pełni dostosowana do potrzeb dzieci do niej uczęszczających.

Dodatkowe zajęcia edukacyjne prowadzone w szkole stanowią ważny aspekt rozwijania zainteresowań, pasji i kompetencji uczniów. Taka forma aktywności jest wyrazem wzmacniania czynników chroniących wobec różnorodnych zagrożeń cywilizacyjnych i społecznych (nikotyną, alkoholem, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, w tym „dopalaczami”). W okresie zagrożeń bezpieczeństwa życia i zdrowia człowieka, wynikającego z szybkiego rozwoju cywilizacji ważnym zadaniem szkoły jest wyposażenie dzieci w wiedzę i umiejętności umożliwiające podejmowanie działań przeciwdziałających współczesnym zagrożeniom oraz kształtowanie czynnej postawy wobec planowania i podejmowania działań na rzecz własnego zdrowia i rozwoju. Dbanie o zdrowie psychiczne uczniów, w tym poczucie własnej wartości, umiejętność radzenia sobie ze stresem, reagowanie na zachowania suicydentalne (autoagresja, samookaleczenia, myśli i próby samobójcze).

W Polsce od kilku lat błyskawicznie rośnie odsetek dzieci i młodzieży próbujących różnych środków psychoaktywnych. Efektem tego jest fakt, że po alkohol, papierosy, narkotyki czy dopalacze sięgają coraz młodsi ludzie. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku problemu agresji i przemocy, które stanowią wiodący problem społeczny (w tym cyberprzemoc).

Najefektywniejszą formą przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i agresji jest oddziaływanie na środowisko szkolne oraz rodzinę.

Ważnym aspektem pracy profilaktycznej i wychowawczej w szkole jest kształtowanie wśród młodych ludzi umiejętności społecznych, propagowanie zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu - bez alkoholu, papierosów, narkotyków i innych środków odurzających czy innych zachowań ryzykownych.

Obiektem działań Programu jest całe środowisko szkolne. Uczestnikami zajęć i oddziaływań są uczniowie, ich rodzice oraz nauczyciele. Uwzględnia specyfikę okresu rozwojowego uczniów, ich doświadczenia, wpływy, którym podlegają, normy społeczne, które obowiązują w danej grupie. Tak rozumiane przez nas wychowanie i profilaktyka stanowi drogę do rozwiązywania problemów społecznych zanim spowodują destruktywne konsekwencje.

W procesie wychowania kładziemy także silny nacisk na współpracę z rodzicami. Jesteśmy świadomi faktu, że tylko jednorodny kierunek oddziaływań wychowawczych może przynieść wymierne efekty wychowawcze i edukacyjne. W tym celu organizowane są cykliczne zebrania klasowe, konsultacje indywidualne, kontakt przez dziennik elektroniczny, doradztwo oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna. W celu integracji środowiska szkolnego odbywają się systematycznie imprezy rocznicowe i okolicznościowe.

Przeprowadzona w środowisku szkolnym diagnoza pozwoliła określić sukcesy, jakie osiągnęliśmy w sferze wychowawczej i problemy, na które powinniśmy zwrócić uwagę.

Sukcesami wychowawczymi szkoły są:

- poczucie bezpieczeństwa uczniów w szkole,

- dobra współpraca z rodzicami,
- właściwe relacje uczniów z nauczycielami,
- aktywność sportowa uczniów, liczne sukcesy sportowe,
- poprawne relacje pomiędzy uczniami,
- dobra współpraca z instytucjami wspomagającymi szkołę,
- znajomość zasad i norm postępowania w naszej szkole,
- przestrzeganie przez większość uczniów zasad i norm obowiązujących w szkole,
- postrzeganie wychowawców jako dobrych organizatorów życia klasowego, od których uczniowie otrzymują wsparcie i pomoc,
- wysokie aspiracje edukacyjne większości uczniów,
- tolerancja i empatia wobec innych ludzi, w szczególności: osób starszych, niepełnosprawnych, ludzi innych wyznań,
- brak akceptacji dla zachowań społecznie szkodliwych oraz niebezpiecznych dla życia i zdrowia,
- wrażliwość na potrzeby innych ludzi i chęć niesienia im pomocy (wolontariat szkolny).

Problemami wychowawczymi, na które powinniśmy zwrócić uwagę są:

- konflikty rówieśnicze,
- zachowania agresywne (agresja słowna i fizyczna),
- coraz częściej występujące zjawisko tzw. „cyberprzemocy”,
- brak autorytetów i szacunku do innych ludzi oraz do obowiązujących norm i zasad,
- niekontrolowany czas wolny i korzystanie z Internetu i gier komputerowych.

Działalność profilaktyczna szkoły pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia.

Działania te realizujemy poprzez:

- współpracę z placówkami kulturalno – oświatowymi (Centrum Kultury, Domy Kultury, Biblioteka Miejska, kino, teatr, muzea, Planetarium Śląskie i inne);
- współpracę z placówkami oświatowo – opiekuńczymi (szkoły i przedszkola, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w, Samodzielny Publiczny Zakład Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Siemianowicach Śląskich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, poradnie zdrowia psychicznego, Powiatowy Inspektorat Sanitarno – Epidemiologiczny i inne);
- współpracę z instytucjami (Urząd Miasta, Sąd Rodzinny, kuratorzy zawodowi i społeczni, Policja, Straż Miejska oraz organizacje pozarządowe i stowarzyszenia).

III. DIAGNOZA PROBLEMÓW I POTRZEB

Opracowanie Programu poprzedzono diagnozą sytuacji wychowawczej i dydaktycznej w szkole.

Diagnozę przeprowadzono na podstawie wyników badań:

- Ankiety przeprowadzonych wśród uczniów klas IV – VIII (diagnoza środowiska szkolnego),
- Ankiety dla pracowników szkoły oraz rodziców (diagnoza środowiska szkolnego i rodzinnego),
- Obserwacji uczniów na zajęciach szkolnych, przerwach śródlekcyjnych, wycieczkach i wyjściach klasowych,
- Dokumentacji pedagogów i psychologa – analiza sytuacji wychowawczej w szkole, działań interwencyjnych,
- Protokołów zespołów wychowawczych,
- Dokumentacji wychowawców – analiza ocen, frekwencji, zachowania, kontaktów z rodzicami,
- Wyników klasyfikacji,
- Rozmów z dyrekcją, nauczycielami, wychowawcami, pracownikami obsługi szkoły oraz rodzicami i uczniami.

Celem diagnozy było zbadanie:

- Stopnia poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole (agresja, przemoc),
- Znajomości oraz przestrzegania norm i zasad obowiązujących w szkole,
- Relacji uczeń – nauczyciel, uczeń – wychowawca, dziecko – rodzic, nauczyciel – rodzic,
- Stosunku uczniów do innych osób, relacji rówieśniczych,
- Stosunku uczniów do zachowań nieakceptowanych społecznie oraz zachowań ryzykownych,
- Stopnia i rodzaju występowania zachowań ryzykownych wśród uczniów (papierosy, alkohol, środki odurzające i psychoaktywne, w tym „dopalacze”),
- Zachowań asertywnych,
- Sposobów spędzania czasu wolnego,
- Bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni,
- Uzależnień behawioralnych,
- Zdrowego stylu życia,
- Zdrowia psychicznego,

- Planów edukacyjnych,
- Motywacji i stosunku do nauki.

Wnioski z przeprowadzonej diagnozy:

Na podstawie diagnozy zidentyfikowano problemy w następujących obszarach:

- Dbłość uczniów o bezpieczeństwo i zdrowie własne i kolegów,
- Relacje rówieśnicze (umiejętności społeczne),
- Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym,
- Netoholizm,
- Netykieta,
- Niska aktywność fizyczna (aktywne spędzanie czasu),
- Motywacja do nauki,
- Komunikacja interpersonalna,
- Wyrażanie emocji, problemy psychiczne,
- Radzenia sobie ze stresem (nadreaktywność).

Zgodnie z przyjętymi podstawami teoretycznymi i diagnozą wychowanie i profilaktyka w naszej szkole powinny koncentrować się na wzmacnianiu **czynników chroniących**, takich jak:

- wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowania norm, wartości, autorytetów);
- promowanie zdrowego stylu życia, w tym aktywności fizycznej, właściwych sposobów odżywiania, konstruktywnego radzenia sobie z emocjami, ze stresem;
- rozwijanie umiejętności interpersonalnych, wzmacnianie naturalnych systemów wsparcia (przyjaźni, koleżeństwa, zaufania, uczciwości), uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów celem wyeliminowania zachowań agresywnych, w tym cyberprzemocy, przemocy w szkole i rodzinie;
- wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych;
- przekazanie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych, ukazywanie zagrożeń jakie niosą ze sobą uzależnienia, uczenie umiejętności odmawiania w sytuacji nacisku otoczenia, podejmowania właściwych decyzji związanych z alkoholem, środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi, w tym dopalaczami oraz zachowaniami uzależniającymi (telefony komórkowe, inne współczesne narzędzia komunikacyjne, gry komputerowe, itp.)

Określenie czynników chroniących i czynników ryzyka

W działaniach profilaktycznych będziemy koncentrować się na **czynnikach chroniących**::

- Szkoła z tradycjami,
- Położenia szkoły,
- Korzystna infrastruktura – domy kultury, boisko sportowe, place zabaw itp.,
- Działania integrujące środowisko,
- Wysoka jakość edukacji,
- Wysoka wartość osiągnięć szkolnych i sukcesów osobistych,
- Dobre wzorce zachowań,
- Brak akceptacji w rodzinie dla zachowań odbiegających od norm społecznych,
- Wysoka wartość zdrowia i zdrowego stylu życia,
- Dobra atmosfera panująca w szkole,
- Dobra współpraca z rodzicami uczniów,
- Zaangażowanie dorosłych w sprawy uczniów,
- Dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym,
- Różnorodność zajęć pozalekcyjnych,
- Opieka w świetlicy,
- Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne,
- Stołówka szkolna.

Zadaniem czynników chroniących będzie minimalizowanie **czynników ryzyka**:

- Niewłaściwie zorganizowany czas wolny,
- Brak zainteresowań i chęci do ich rozwijania,
- Negatywny wpływ środowiska rówieśniczego,
- Predyspozycje osobowościowe, zaburzenia emocji, niska samoocena (myśli samobójcze),
- Wycofanie społeczne, odrzucenie, poczucie izolacji i osamotnienia,
- Dysfunkcje rodziny,
- Niewywiązywanie się z obowiązków uczniowskich,
- Nieprzestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego,
- Łamanie zasad dyscypliny szkolnej,
- Lekceważenie zasad bezpieczeństwa,
- Ryzykowny styl życia – niezdrowa dieta, brak ruchu, zaburzenia odżywiania, używki itp.,
- Zaburzenia psychiczne (np. samookaleczenia),
- Brak autorytetów i szacunku dla innych,
- Agresja słowna i fizyczna oraz „cyberprzemoc”,

- Niekontrolowane korzystanie z Internetu i gier komputerowych.

IV. WIZJA I MISJA SZKOŁY

1. Wizja szkoły.

Jesteśmy szkołą bezpieczną i przyjazną dla uczniów, w której:

- Umożliwiamy wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkim uczniom.
- Zapewniamy rozwój ucznia w taki sposób, aby przygotować go do radzenia sobie we współczesnym świecie.
- Kształtujemy pozytywne postawy społeczne i przygotowujemy do pełnienia różnych ról społecznych.
- Tworzymy życzliwy i przyjazny klimat zapewniający uczniom poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.
- We wszystkich naszych działaniach pamiętamy o przestrzeganiu praw dziecka.
- Tworzymy życzliwą i przyjazną atmosferę wśród rodziców i nauczycieli.
- Stosujemy skuteczne metody pracy dydaktycznej z wykorzystaniem różnorodnych form, dążąc do zapewnienia takich warunków rozwoju każdego ucznia, by umożliwić mu potencjalny sukces na dalszych etapach edukacji.
- Kształtujemy więzi z krajem ojczystym, rozwijamy poszanowanie dla dziedzictwa narodowego oraz poczucie przynależności do społeczności europejskiej.
- Oferujemy szeroki zakres działań promujących edukację prozdrowotną, ekologiczną, informatyczną i językową.
- Dbamy o ścisłą i aktywną współpracę z rodzicami uczniów i społecznością lokalną.
- Dbamy o rozwój zawodowy nauczycieli i nastawiamy się na ciągłe doskonalenie kompetencji zawodowych.

Działamy tak, aby nasi uczniowie :

- byli kreatywni i twórczy,
- zdobywali wiedzę i rozwijali zainteresowania,
- byli dobrze przygotowani do podjęcia nauki na wyższym poziomie edukacyjnym,
- radzili sobie w trudnych sytuacjach życiowych,
- dokonywali samodzielnych i trafnych wyborów,
- reagowali na potrzeby innych ludzi,
- troszczyli się o otaczające środowisko,
- mieli szacunek do historii i tradycji narodowych,
- świadomie dbali o własne zdrowie i zdrowie innych ludzi,
- przestrzegali zasad bezpieczeństwa,

- dbali o swój wizerunek, lubili i cenili siebie samych.

Naszym dążeniem jest, aby rodzice:

- byli zadowoleni z wyników nauczania i osiągnięć swojego dziecka,
- cenili i wspomagali pracę nauczycieli,
- korzystali ze wsparcia w pokonywaniu różnych trudności szkolnych dziecka,
- aktywnie uczestniczyli w życiu szkoły.

Rola nauczycieli to:

- dbanie o edukację i wychowanie uczniów,
- rozwijanie indywidualnych predyspozycji uczniów,
- właściwy dobór różnorodnych form i metod pracy dydaktycznej,
- pomoc w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych i innych sytuacji trudnych,
- troska o bezpieczeństwo uczniów,
- wychowywanie do wartości,
- kształtowanie postaw społecznych,
- wzmacnianie u uczniów poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych oraz szacunku dla środowiska przyrodniczego,
- kształtowanie u wychowanków poczucie odpowiedzialności za własne decyzje i wybory,
- uczenie budowania dobrych relacji z drugim człowiekiem, poczucia życzliwości, empatii i wsparcia,
- uczenie wrażliwości na potrzeby innych ludzi i chęć niesienia pomocy,
- współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

1. Misja szkoły.

Wyrosną z nich tacy, którzy ku gwiazdom wzlecieć zapragną (Janusz Korczak).

Opierając się na tym przesłaniu wybitnego pedagoga i przyjaciela dzieci, pragniemy realizować główne idee wychowania i nauczania, tworząc podstawę do wszechstronnego rozwoju i edukacji każdego członka społeczności szkolnej.

Przyjmujemy, że bezwzględne pierwszeństwo w wychowaniu młodego człowieka ma dom rodzinny. To tam przede wszystkim kształtuje się charakter dziecka, przekazywany jest system wartości. Rodzice mają prawo do decydowania o całym procesie wychowania. Uczeń w szkole ma możliwość rozwoju we wszystkich sferach jego osobowości oraz przygotowania się do wypełnienia obowiązków rodzinnych i społecznych w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji i sprawiedliwości. W szkole wartością nadrzędną jest uczciwość, szacunek do drugiego człowieka, tolerancja, odpowiedzialność za siebie i innych oraz tworzenie wspólnoty nauczycieli, rodziców i uczniów, opartej na współpracy i wzajemnym zaufaniu.

W oparciu o w/w treści określiliśmy, że **misja naszej szkoły** brzmi:

„Wyrosną z nich tacy, którzy ku gwiazdom wzlecieć zapragną...”

/Janusz Korczak/

V. MODEL ABSOLWENTA

Podstawą tworzenia Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły jest **model absolwenta**. Aby stworzyć taki model należy uświadomić sobie, czym w ogóle jest wychowanie, czego chcemy nauczyć młodego człowieka oraz jakiego człowieka pragniemy wychować?

Według prof. dr hab. Zbigniewa Gasia *wychowanie, to proces wspomagania wychowanka w rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej*. Budowanie optymalnego modelu absolwenta wymaga także uwzględnienia zmian gospodarczych, aktualnych zjawisk społecznych, potrzeb i oczekiwań środowiska lokalnego. Tworząc model absolwenta szkoły przyjęliśmy wizerunek ucznia, jako jednorodną całość, która dąży do wszechstronnego rozwoju w czterech sferach, opierając się na wartościach uniwersalnych i ponadczasowych.

Model absolwenta naszej szkoły.

Nawiązując do definicji prof. Z. Gasia określiliśmy, że chcemy, by absolwent naszej szkoły, dobrze funkcjonował w swoim środowisku rodzinnym i szkolnym. Był pozytywnie nastawiony do siebie i innych ludzi, budował swoją dojrzałość w następujących sferach:

- **intelektualnej:**

dostrzega konieczność harmonijnego rozwoju intelektualnego i fizycznego, potrafi twórczo myśleć, podejmuje planowe działania i przewiduje ich efekty, jest świadom swoich mocnych stron i potrafi bazować na nich w działaniu, poszerza swoją wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji, umie organizować pracę własną i zespołową, jest dobrze przygotowany do nauki na wyższym etapie kształcenia;

- **psychicznej (emocjonalnej):**

dokonuje samokontroli i samooceny, akceptuje siebie i innych, pozytywnie patrzy na otaczający świat, potrafi sobie radzić w trudnych sytuacjach, zna swoje prawa i respektuje prawa innych, przestrzega przyjętych norm i zasad, rozróżnia zachowania dobre i złe, prawidłowo funkcjonuje w swoim otoczeniu: w domu, w szkole i w środowisku,

dokonyuje samokontroli i samooceny, akceptuje siebie i innych, pozytywnie patrzy na otaczający świat, potrafi sobie radzić w trudnych sytuacjach ,

- **fizycznej (zdrowotnej):**

dba o swoje bezpieczeństwo i zdrowie, dostrzega i przeciwdziała zagrożeniom środowiska naturalnego oraz zagrożeniom cywilizacyjnym i społecznym, zna sposoby spędzania czasu wolnego, korzystne dla zdrowia psychicznego i fizycznego oraz aktywnie je stosuje, jest świadom zagrożeń związanych z nałogami i nieodpowiedzialnym korzystaniem z Internetu, szanuje środowisko i jego zasoby naturalne, wykazuje postawę proekologiczną;

- **społecznej:**

ma świadomość przynależności do społeczności szkolnej i lokalnej, jest odpowiedzialny za powierzone zadania i swoje czyny, zna historię swojego miasta, regionu i kraju, okazuje szacunek dla języka ojczystego, kultury i tradycji narodowej, dostrzega potrzeby własne i innych, jest tolerancyjny wobec różnych poglądów, postaw, przekonań, prawidłowo funkcjonuje w grupie społecznej, jest uczciwy, szczery, prawdomówny, rzetelny i odpowiedzialny za własne wybory, unika ryzykownych zachowań prowadzących do uzależnienia od alkoholu, papierosów, narkotyków oraz innych niebezpiecznych substancji psychoaktywnych, właściwie komunikuje się z rówieśnikami i dorosłymi, zna historię, kulturę i tradycje europejskie.

- **aksjologicznej (duchowej, moralnej):**

ma świadomość znaczenia uniwersalnych wartości w życiu człowieka, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia, sensu życia, jest świadomy swoich mocnych i słabych stron, dąży do ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa.

Nauczyciele i rodzice oczekują, że absolwent Szkoły Podstawowej nr 1 w Siemianowicach Śląskich będzie:

- **Odpowiedzialny, obowiązkowy i solidny** (zna swoje prawa i podejmuje obowiązki wynikające z roli ucznia w szkole i dziecka w rodzinie; podejmuje odpowiedzialność za postępowanie własne i swój udział w pracach grupy; działając w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności za efekty jej aktywności; stara się przewidzieć skutki swoich działań, wykorzystuje wcześniejsze doświadczenia i jest gotów ponosić konsekwencje swoich czynów i decyzji; wie jak unikać zagrożeń; cieszy się z sukcesów; akceptuje porażki – wytrwale i konsekwentnie szuka rozwiązań alternatywnych; stara się samodzielnie rozwiązywać problemy, ale jeśli trzeba potrafi zwrócić się z prośbą o pomoc do osób z otoczenia i korzysta z tej pomocy;

świadomie dąży do usprawnienia swojego warsztatu pracy, wykorzystania nowych źródeł wiedzy i opanowania nowych wiadomości);

- **Dobrze funkcjonuje w swoim otoczeniu – rodzinie, szkole, środowisku** (pozytywnie patrzy na otaczający świat, siebie i innych; poważnie traktuje naukę; nie uczy się bezkrytycznie wszystkiego; ma określony, dość szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca swój czas i które stara się rozwijać);
- **Ciekawy świata, ale też krytyczny** (dostrzega złożoność świata, analizuje istniejące w nim zależności i związki przyczynowo – skutkowe; chętnie gromadzi wiadomości korzystając z różnych źródeł; potrafi selekcjonować i porządkować zdobywane informacje i ocenić ich przydatność do określonego celu);
- **Otwarty** (wykorzystuje możliwości, jakie stwarza mu szkoła i rodzina; stara się rozumieć ograniczenia wynikające z racji wieku; chętnie i skutecznie nawiązuje kontakty, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych; wie, że istnieją różne sposoby komunikowania się; korzysta z nowoczesnych technologii; w grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami; potrafi samodzielnie podejmować nowe zadania i planować swoje działania na rzecz ich realizacji);
- **Rozważny** (zna zagrożenia związane z życiem w środowisku; modyfikuje swoje zachowania w przewidywaniu skutków zagrożeń; dba o bezpieczeństwo swoje i innych; postępuje zgodnie z obowiązującymi zasadami i normami; dba o zdrowie i kondycję fizyczną; unika osób podejmujących ryzykowne zachowania);
- **Prawy** (kieruje się systemem wartości obowiązującym w jego otoczeniu; przestrzega przepisów i regulaminów; umie stopniować oceny moralne i radzi sobie w sytuacjach trudnych i niejednoznacznych);
- **Tolerancyjny** (ze zrozumieniem traktuje różnice wynikające z niejednakowych możliwości, motywacji oraz odmienności kulturowej i religijnej innych ludzi; wykazuje postawę akceptacji odmienności innych i z szacunkiem odnosi się do ich przekonań praw i zwyczajów; cechuje się wrażliwością na potrzeby innych i chęcią niesienia pomocy);
- **Rzetelny i punktualny** (dotrzymuje obietnic i zobowiązań oraz terminów; umiejętnie planuje swoje zajęcia; szanuje czas swój i innych osób).

Chcemy, by nasz absolwent :

- Posiadał wiedzę i umiejętności pozwalające mu na kontynuowanie dalszej edukacji na miarę swoich możliwości,
- Wykonywał sumiennie swoje obowiązki,
- Potrafił współpracować z innymi dla dobra własnego i wspólnego,

- Rzetelnie wywiązywał się z ról społecznych,
- Był dobrze przygotowany do funkcjonowania w dorosłym życiu (kariery zawodowej, założenia rodziny),
- Szanował zdrowie własne i innych,
- Nie podejmował zachowań ryzykownych, zagrażających zdrowiu i życiu,
- Miał świadomość i przejawiał postawy prorodzinne, patriotyczne i proeuropejskie,
- Znał wzorce i przestrzegał zasad dobrego zachowania,
- Potrafił się właściwie zachować w różnych miejscach, sytuacjach i okolicznościach,
- Potrafił rozwijać swoje osobiste zainteresowania, indywidualne potrzeby i zdolności,
- W dorosłym życiu kierował się wpojonymi przez rodzinę i szkołę wartościami.

VI. CEL WYCHOWANIA I POWINNOŚCI WYCHOWAWCZE

Cel główny Programu Wychowawczo-Profilaktycznego :

Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży tak, aby byli przygotowani do samodzielności za własne wybory i decyzje oraz zmotywowani do rozwoju osobistego i wrażliwi na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska. Działania wychowawcze szkoły obejmują wychowanie do wartości, kształtowanie postaw i respektowanie norm społecznych. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia psychologiczno – pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem zróżnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi, zasobów cyfrowych i metod kształcenia na odległość oraz bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych.

Cele szczegółowe:

- Motywowanie do nauki i rozwijania zainteresowań,
- Kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się, wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów,
- Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku , tolerancji i życzliwości,
- Uczenie sposobów rozwiązywania problemów i radzenia sobie z niepowodzeniami,
- Reagowanie minimalizowanie agresywnych zachowań wśród uczniów,
- Ćwiczenie wyrażania emocji i radzenia sobie z własnymi emocjami,
- Budowanie i wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz samooceny,
- Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego,
- Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
- Dostarczanie wiedzy o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, palenia tytoniu, zażywania narkotyków i innych środków odurzających, w tym „dopalaczy”,

- Kształtowanie postawy odpowiedzialności za podejmowane decyzje i wybory,
- Uczenie praktycznych umiejętności zachowań asertywnych,
- Kształcenie postaw szacunku do siebie i drugiego człowieka,
- Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich,
- Wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych,
- Zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego,
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne,
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za drugiego człowieka, współczucia, wrażliwości i empatii (angażowanie się w wolontariat),
- Przygotowanie do pełnienia ról społecznych,
- Przygotowanie do wyboru kierunku dalszego kształcenia i wyboru zawodu
- Przygotowanie do radzenia sobie we współczesnym świecie.

Celem ogólnym wychowania jest rozwój osobowości uczniów we wszystkich sferach.

Rozwój osobowości jest możliwy dzięki procesowi wychowania. Wychowanie jako działanie nie jest procesem autonomicznym, ma służyć rozwojowi jednostki. Cele wychowania są formowane werbalnie, jasno określone, odnoszące się do zadań jakie człowiek będzie w przyszłości pełnił. Celem wychowawczym jest dokonywanie zamierzonych modyfikacji dotyczących rozwijanie pewnych cech, korygowania innych, tłumaczenia lub zapobiegania pojawianiu się cech nie pożądanych w obrębie osobowości jednostki. Celami wychowania są projekty zmian, które mają nastąpić w osobowości wychowanka.

Głównym zadaniem wychowawczym i opiekuńczym szkoły jest rozpoznawanie potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego. Dlatego nauczyciele dbają o życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów, wspierają ich rozwój psychofizyczny, pomagają w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych. Każdy nauczyciel jest osobą, która nie tylko przekazuje wiedzę, ale i wychowuje.

Podstawową powinnością wychowawczą nauczycieli jest przygotowanie uczniów do radzenia sobie w zmieniającym się współczesnym świecie, przy jednoczesnym realizowaniu systemu wartości opartym na szacunku wobec drugiego człowieka. Wychowanie rozumiane jako wspieranie dziecka w jego rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej duchowej i społecznej, wzmacniane i uzupełniane poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

W tym zakresie szkoła:

1. Zapewnia uczniom bezpieczeństwo w trakcie zajęć organizowanych na terenie placówki, poza budynkiem szkolnym oraz w czasie wycieczek.

2. Zabezpiecza doraźną pomoc medyczną.
3. Zapewnia uczniom warunki do rozwoju kultury fizycznej, kształtuje nawyki uprawiania sportu, turystyki i innych form aktywnego wypoczynku.
4. Organizuje pomoc materialną dla dzieci z rodzin o trudnej sytuacji socjalnej (współpraca z Urzędem Miasta, MOPS , Radą Rodziców i innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz dziecka i jego rodziny).
5. Zapewnia uczniom, w zależności od potrzeb pomoc psychologiczną i pedagogiczną, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne i inne wg potrzeb,
6. Współpracuje z instytucjami wspierającymi pracę szkoły w zakresie:
 - Diagnozy i terapii uczniów,
 - Psychoedukacji i profilaktyki, w tym profilaktyki uzależnień od narkotyków i innych środków odurzających oraz alkoholu i nikotyny,
 - Zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony.
7. Organizuje dodatkowe zajęć z języka polskiego dla uczniów będących obywatelami Ukrainy. Zajęcia te są prowadzone indywidualnie lub w grupach liczących nie więcej niż 15 uczniów, w wymiarze pozwalającym na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, nie niższym niż 6 godzin lekcyjnych tygodniowo. (**Podstawa prawna:** Rozporządzenie MEiN z 11 sierpnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy) (Dz.U. z 2022 r. poz. 1711).

VII CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Szkoła Podstawowa nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Siemianowicach Śląskich posiada:

- Patrona szkoły – Mikołaja Kopernika,
- Logo.
- Sztandar.
- Hymn.
- Ceremoniał szkolny.

W trosce o kształtowanie postaw obywatelskich, patriotycznych i społecznych uczniów, uczymy szacunku do symboli i barw narodowych oraz historii i tradycji narodowych i lokalnych.

Stale imprezy szkolne:

- Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
- Pasowanie na ucznia klasy pierwszej szkoły podstawowej,
- Święto Edukacji Narodowej,

- Narodowe Święto Niepodległości,
- Spotkania wigilijne,
- Święto Patrona szkoły,
- Dzień Otwartej Szkoły,
- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- Tydzień Promocji Zdrowia,
- Festyn szkolny/Piknik Rodzinny,
- Rajd szkolny,
- Uroczyste zakończenie roku szkolnego.

VII STRATEGIA WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNA SZKOŁY

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;
- 4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów:

- 5) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami;
- 6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów;
- 7) rozwijanie i wspieranie aktywności o charakterze wolontariatu oraz zaangażowania w działalność organizacji harcerskich bądź innych związanych z ideą wychowania;
- 8) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Obejmuje ona:

- 1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych czy też nowych substancji psychoaktywnych;
- 2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych czy też nowych substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;

4) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych; stałe podnoszenie kompetencji nauczycieli;

5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków i substancji psychoaktywnych.

Strategia wychowawcza, realizowana w naszej szkole, obejmuje następujące obszary:

- **wspomaganie** procesów umysłowych uczniów, naturalnego rozwoju, rozwijanie potencjałów i możliwości oraz samorządności, poznawanie osób odmiennych, ich obyczajów, kultury itp.,
- **kształtowanie** sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane oraz budowanie tożsamości społecznej (integracja) i indywidualnej,
- **zapobieganie** niekorzystnym zjawiskom, przeciwdziałanie zagrożeniom cywilizacyjnym i społecznym, podejmowanie szybkich i skutecznych działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych, zwłaszcza w sytuacjach ryzykownych zachowań uczniów, wspieranie w prawidłowym rozwoju i życiu,
- **korygowanie** deficytów, negatywnych zachowań, umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Główne zadania szkoły w ramach strategii wychowawczej, to:

WSPOMAGANIE

- Wspomaganie rozwoju każdego dziecka, z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb i możliwości.
- Wspieranie potencjału ucznia zdolnego, umożliwianie realizowania drogi optymalnego rozwoju.
- Rozwijanie umiejętności poznawania siebie, określania własnych umiejętności.
- Rozwijanie umiejętności oceny własnych działań, zaangażowania oraz oceny innych.
- Rozwijanie umiejętności efektywnego uczenia się i korzystania z różnych źródeł informacji.
- Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie.
- Rozwijanie umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji z innymi ludźmi.
- Wspieranie i wyzwalanie samorządności.
- Wspieranie i zachęcanie uczniów do rozwijania własnych zdolności, zainteresowań i pasji.
- Aktywizowanie uczniów do udziału w życiu klasy, szkoły, środowiska lokalnego i regionu.

- Wpajanie miłości ojczyzny oraz poszanowania polskiego dziedzictwa narodowego poprzez poznawanie historii i tradycji narodowych.
- Poznawanie życia kulturalnego w środowisku lokalnym.
- Poznawanie historii, kultury i tradycji krajów europejskich.
- Przygotowanie do świadomego wyboru szkoły programowo wyższej.

KSZTAŁTOWANIE

- Kształtowanie właściwych postaw i pożądaných cech osobowości członków społeczności szkolnej (integracja szkoły i zespołów klasowych; normy i zasady obowiązujące w zespołach klasowych; kultura zachowania; obowiązki i prawa.
- Kształtowanie prawidłowych więzi i poczucia tożsamości z rodziną.
- Kształtowanie postaw społeczno – moralnych.
- Kształtowanie postaw tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka,
- Kształtowanie właściwych postaw wobec niepełnosprawności.
- Podejmowanie działań na rzecz drugiego człowieka, w tym angażowanie się w wolontariat,
- Kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, promowanie zdrowego stylu życia, bez nałogów i uzależnień od niebezpiecznych substancji psychoaktywnych i tzw. „dopalaczy”.
- Kształtowanie właściwych postaw ekologicznych.
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za środowisko naturalne.
- Budowanie jednolitego systemu oddziaływań wychowawczych wobec uczniów poprzez współpracę szkoły z rodzicami.

ZAPOBIEGANIE

- Zapobieganie i przeciwdziałanie agresji.
- Wpajanie prawidłowych wzorców spędzania czasu wolnego.
- Motywowanie do udziału w pozaszkolnych formach aktywności fizycznej.
- Przygotowanie nauczycieli i rodziców do przeciwdziałania zagrożeniom cywilizacyjnym i społecznym, do właściwego reagowania w sytuacjach kryzysowych i ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży oraz minimalizowania ich skutków.
- Upowszechnianie wśród dzieci, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły informacji na temat środków odurzających i substancji psychoaktywnych oraz tzw. „dopalaczy”, których zażywanie jest zagrożeniem dla zdrowia i życia.

- Rozwijanie i wpajanie właściwych postaw wobec uzależnień.
- Wdrażanie do przestrzegania zasad bezpieczeństwa na drodze i w miejscach publicznych.
- Kształtowanie umiejętności społecznych.
- Współpraca z instytucjami prowadzącymi działania o charakterze profilaktycznym, wspierającymi dziecko, rodzinę i szkołę w zakresie rozwiązywania problemów uczniów, przeciwdziałania nałogom i uzależnieniom i innym ryzykownym zachowaniom uczniów.

KORYGOWANIE

- Dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych uczniów.
- Korygowanie deficytów rozwojowych poprzez zajęcia o charakterze terapeutycznym, rewalidacyjnym, prowadzenie poradnictwa wychowawczego.
- Współpraca z instytucjami wspierającymi pracę szkoły (lekarze specjaliści, Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna, Poradnie Specjalistyczne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Sąd Rejonowy, Policja, Straż Miejska).
- Prowadzenie działań w ramach przestrzegania Szkolnego Regulaminu Zachowania i obowiązków ucznia.
- Korygowanie dysfunkcyjnych relacji społecznych oraz zaburzonych więzi rodzinnych.

IX TRYB POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Siemianowicach Śląskich sytuacje trudne w zakresie funkcjonowania szkolnego uczniów są rozwiązywane na podstawie:

- zgłoszenia wychowawców klas/ nauczycieli/ innych pracowników szkoły,
- zgłoszenia rodziców/ opiekunów prawnych uczniów,
- zgłoszenia uczniów szkoły,
- zgłoszenia instytucji zewnętrznych (MOPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Straż Miejska i inne),
- obserwacji zapisów zarejestrowanych w ramach systemu monitoringu wizyjnego.

W placówce stosowane są procedury będące zbiorem zasad postępowania pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych oraz szkoły jako instytucji w sytuacjach trudnych i kryzysowych, wymagających podjęcia działań interwencyjnych.

„Procedury szkolne” stanowią odrębny dokument.

W Szkole Podstawowej nr 1 im Mikołaja Kopernika w Siemianowicach Śląskich jest opracowana Strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych uzależnieniem oraz procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

STRATEGIE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

	Uczniowie	Nauczyciele	Rodzice
Strategie informacyjne	• zapoznanie z zapisami w Statucie Szkoły dotyczącymi procedur w sytuacjach ryzykownych zachowań w szkole, • informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach spożywania alkoholu, palenia tytoniu, zażywania narkotyków, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, w tym „dopalaczy”, • informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień. • Informowanie o instytucjach świadczących pomoc w sytuacjach trudnych.	• ugruntowanie wiedzy na temat okresu rozwojowego dzieci i młodzieży, • poszerzenie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania zachowań dysfunkcyjnych, • promowanie sukcesów młodzieży na forum klasy, szkoły, lokalnego środowiska, • rozpoznanie uczniów z grup ryzyka w klasie, szkole, • analiza sytuacji wychowawczej.	• zapoznanie z zapisami w Statucie Szkoły dotyczącymi procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych, • zapoznanie z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły oraz Procedurami interwencyjnymi i regulaminami obowiązującymi w szkole, • pogłębianie wiedzy na temat zachowań ryzykownych umożliwiającej rozumienie zjawiska podejmowania przez młodzież zachowań dysfunkcyjnych, • informowanie rodziców o społecznych i zdrowotnych skutkach spożywania alkoholu, palenia tytoniu, zażywania narkotyków, środków odurzających, substancji psychoaktywnych, w tym „dopalaczy”. • Informowanie o instytucjach świadczących pomoc w sytuacjach trudnych i kryzysowych.
Strategie alternatywne	• atrakcyjna oferta zajęć pozalekcyjnych, • udział w konkursach przedmiotowych, sportowych i artystycznych oraz wszelkich działaniach alternatywnych	• spotkania wychowawcy lub nauczyciela mającego kontakt z uczniem przejawiającym pierwsze objawy zagrożenia niedostosowaniem społecznym z	• organizowanie spotkań konsultacyjnych dla rodziców.

	• organizacja imprez masowych, wycieczki, biwaki, szkolne festyny środowiskowe, • organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów, zawodów. • praca w organizacjach działających na terenie szkoły, w środowisku lokalnym – SU, harcerstwo, wolontariat, stowarzyszenia i fundacje, które kreują świadomą pracę na rzecz innych, tym samym rozwijają zainteresowania i wzbogacają rozwój osobowości.	pedagogiem szkolnym, psychologiem, dyrektorem lub specjalistami spoza szkoły. • Posiedzenia Zespołu Wychowawczego,	
	• rozmowy z nauczycielem, wychowawcą, rodzicem, pedagogiem, psychologiem szkolnym.	• udzielanie nauczycielom, wychowawcom wsparcia w sytuacji kryzysowej.	• wskazanie rodzicom osób i instytucji udzielających pomocy i wsparcia w sytuacji kryzysowej.
Zmiany środowiskowe	• w miarę potrzeb i oczekiwań środowiska szkolnego.		
Zmiany przepisów	• w miarę potrzeby modyfikowanie Statutu Szkoły, Programu Wychowawczego i Szkolnego Programu Profilaktyki.		

Od 1 września 2022 r. zaczęła obowiązywać Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz.U. z 2022 r., poz. 1700).

Gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karalnego na terenie szkoły lub w związku z realizacją obowiązku szkolnego lub nauki, dyrektor może zastosować środki oddziaływania wychowawczego w postaci:

- pouczenia,
- ostrzeżenia ustnego albo ostrzeżenia na piśmie,
- przeproszenia pokrzywdzonego,
- przywrócenia stanu poprzedniego,
- wykonania określonych prac porządkowych na rzecz szkoły.

Nowego przepisu nie będzie można stosować w przypadku, gdy nieletni dopuścił się czynu zabronionego wyczerpującego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa skarbowego.

X ZASADY EWALUACJI

Zadaniem szkoły jest prowadzenie okresowej ewaluacji Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły. W procedurze ewaluacyjnej Programu przyjęto zasadę przeprowadzania badania ewaluacyjnego w cyklu trzyletnim, co daje możliwość pełnej wyników realizowanych zadań.

Do podstawowych zadań zespołu odpowiadającego za przeprowadzenie ewaluacji należy:

- Określenie celów ewaluacji.
- Szczegółowe zaplanowanie działań ewaluacyjnych.
- Analizę problemów.
- Formułowanie wniosków i rekomendacji.
- Modyfikowanie Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły.
- Zapoznanie z wynikami ewaluacji Radę Pedagogiczną i Radę Rodziców.

Formy ewaluacji:

- Obserwacja uczniów i ocena zachowań.
- Badania sondażowe (ankiety dla uczniów, nauczycieli, rodziców).
- Analiza dokumentacji szkolnej. Rozmowy z dyrekcją szkoły, specjalistami szkolnymi, nauczycielami i rodzicami.

Na początku każdego roku szkolnego zostanie opracowany **Plan realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły**, a każdy wychowawca klasy przygotowuje plan pracy wychowawczej, który będzie realizował na godzinach z wychowawcą. Plany są zgodne z dokumentacją szkolną (Statut Szkoły, Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły, Szkolny Zestaw Programów Nauczania).

Wyniki z realizacji Planu zostaną przedstawione w rocznym sprawozdaniu.

X PODSTAWY PRAWNE

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2001 r. Nr 28, poz. 319, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 oraz z 2009 r. Nr 114, poz. 946);*
- *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;*
- *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;*
- *Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526);*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672 i 1718);*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz.2230 oraz z 2023 r. poz. 1234)*
- *Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2023 r. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600);*
- *Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 312);*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, 1234, 1586 i 1672);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1798);*
- *Statut Szkoły;*
- *Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia itp.*

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 1 im. M. Kopernika w Siemianowicach Śląskich został przedstawiony i pozytywnie zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną na konferencji w dniu 14 września 2023 r.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 1 im. M. Kopernika w Siemianowicach Śląskich został przedstawiony i przyjęty do realizacji Uchwałą Nr 1 Rady Rodziców z dnia 14 września 2023 r.